

Commissiedebat

Uitgangspuntenbrief culturele basisinfrastructuur 2025-2028

Inbreng Interprovinciaal Overleg

Donderdag 29 juni vindt het commissiedebat over de Uitgangspuntenbrief culturele basisinfrastructuur (BIS) 2025-2028 plaats. Namens gezamenlijke provincies brengen wij graag de volgende punten onder uw aandacht.

Provincies positief over Uitgangspuntenbrief, aandacht nodig voor uitwerking

De provincies zijn op hoofdlijnen positief over de uitgangspunten die staatssecretaris Uslu in haar [brief](#) uitwerkt voor de cultuursubsidies van het Rijk en de beleidskaders van de zes Rijkscultuurfondsen voor de periode 2025-2028. We zien dat de staatssecretaris onze [aandachtspunten](#) in reactie op het eerdere advies van de Raad voor Cultuur over de BIS ter harte heeft genomen. De uitgangspunten continuïteit, ademruimte en vertrouwen spreken tot onze verbeelding. Wij vinden het een goede stap dat regionale spreiding een duidelijke plek heeft in de beoordelingskaders en dat de staatssecretaris voor een beoordeling op diversiteit, inclusie en duurzaamheid aan de sector het vertrouwen geeft dat de daarvoor geldende codes verder worden geïmplementeerd. Samen met het Rijk willen de provincies de sector hierin faciliteren en stimuleren. De provincies zien uit naar het voortzetten van de samenwerking op het gebied van cultuureducatie. Op een aantal punten in de brief vragen wij aandacht voor een goede uitwerking van de beleidskaders.

Duidelijke plek regionale spreiding in beoordelingskaders

Provincies vinden het een mooie ontwikkeling dat er in de uitgangspuntenbrief meer aandacht is voor regionale spreiding en dat de staatssecretaris landelijke betekenis, regionale/lokale worteling en regionale spreiding binnen de beoordeling van de vier hoofdcriteria voor de BIS plaatst. Voor de provincies is het belangrijk dat de staatssecretaris oog blijft houden voor bestaande kwaliteit maar ook kwaliteit in de regio een kans wil geven. De vraag is hoe de staatssecretaris het uitgangspunt 'continuïteit' en 'geografische spreiding' gaat wegen. Provincies zijn blij te lezen dat beide waarden belangrijk zijn voor de staatssecretaris.

- *Betrek en benut de kennis en expertise van provincies, gemeenten en de cultuurregio's bij de uitwerking van de criteria regionale spreiding en aansluiting bij de lokale context in de meerjarige regelingen en beleidsplannen van de Rijkscultuurfondsen.*

Provincies omarmen fair pay, oplossing nodig voor effecten meerkosten

De provincies waarderen de [inzet](#) van de staatssecretaris om te komen tot eerlijke beloning en betere arbeidsvoorwaarden in de culturele en creatieve sector. Wij onderschrijven de prioriteit die zij hieraan geeft en wij steunen de oproep aan medeoverheden om ook *fair pay* als uitgangspunt te nemen. Als provincies omarmen wij de Fair Practice Code en voelen wij ons samen met het Rijk en gemeenten verantwoordelijk voor de culturele organisaties in onze provincies. Hoewel de staatssecretaris voor de nieuwe BIS-periode extra middelen voor de basisinfrastructuur beschikbaar stelt voor een betere beloning in de sector, erkent zij dat keuzes voor *fair pay* kunnen leiden tot minder aanbod en andere prestatieafspraken. Wij denken dat dit ook kan leiden tot verdere vershraling in de regio's. Wij vragen in dit verband nogmaals nadrukkelijk aandacht voor gelijke kansen voor alle culturele instellingen: het is al langer bekend dat de relatieve meerkosten van *fair pay* voor kleine culturele organisaties ongeveer tien keer hoger zijn dan die van grote instellingen – respectievelijk dertig procent versus drie procent. Ook zijn er instellingen die (nog) geen aanspraak maken op BIS-gelden of gelden uit de fondsen en die willen kunnen doorgroeien. Dit komt onder druk te staan als zij de meerkosten voor *fair pay* niet gecompenseerd krijgen. Gelet op de verwachte inkomstendaling voor provincies zien wij geen mogelijkheden om

dit (financieel) te ondervangen.

- *In de oproep aan medeoverheden om de meerkosten voor fair pay samen op te vangen is de verwachting dat dit leidt tot andere prestatieafspraken. Wij vragen in dit kader nogmaals aandacht voor gelijke kansen, ook voor kleinere organisaties en gezelschappen buiten de BIS, om door te kunnen groeien.*
- *Het IPO gaat namens de provincies graag in gesprek met staatssecretaris Uslu over gezamenlijke oplossingen voor de daling van beschikbare middelen en de mogelijke gevolgen voor de financiële ondersteuning van de regionale en lokale culturele infrastructuur.*
- *Wij roepen de staatssecretaris op om af te zien van het schrappen van het verlaagde btw-tarief van 9% voor cultuur. Het tarief verhogen verslechtert de toegankelijkheid en werkt negatief uit voor de culturele sector.*

Geef provinciale musea ruimte om middelen breder in te zetten

Provincies zijn blij dat de regionale musea met enkelvoudige voordracht van de provincie opnieuw een aanvraag mogen indienen. De provincies hebben allemaal een of meerdere regionale musea voorgedragen voor de BIS 2021-2025. Regionale musea krijgen middelen voor publieksactiviteiten. Dit biedt kansen om een breder, minder traditioneel en jonger publiek te bereiken. Uit het advies van de Raad over de BIS concluderen wij dat de Raad ruimte ziet om de middelen voor musea breder in te zetten binnen projecten en de bedrijfsvoering. Dit draagt bij aan toekomstbestendige musea in de provincies.

- *Provincies vragen om in de subsidieregeling van de BIS op te nemen dat de aanvraag van regionale musea betrekking mag hebben op publieksactiviteiten, projecten en de bedrijfsvoering.*

Samenwerking overheden nodig voor sterke culturele sector en aansluiten alle regio's

De provincies zijn het eens met de staatssecretaris dat een goede samenwerking met de provincies en gemeenten van belang is voor een levenskrachtige cultuursector. Op dit moment krijgt die samenwerking het duidelijkst zijn beslag in de bestaande cultuurregio's. De provincies willen deze vorm van samenwerking net als de staatssecretaris in de komende periode 2025-2028 voortzetten. Wij vinden het een goed initiatief dat ook de kandidaatregio's hiervoor worden uitgenodigd. Daarbij is het wel van belang om oog te hebben voor de grote verschillen tussen de cultuurregio's en voor die provincies en gemeenten die niet onderdeel uitmaken van een cultuurregio. Juist daar is vaak maatwerk nodig om de lokale en regionale culturele infrastructuur te versterken.

Als 'middelste' bestuurslaag kunnen provincies goed overzien wat er nodig is voor een voor iedereen toegankelijke en vitale culturele sector. Uit [onderzoek](#) van Berenschot concluderen wij dat een versterking van de *gezamenlijke* rol van de provincies een verbetering betekent van het functioneren van het *gehele* bestel. Een goede samenwerking tussen Rijk, provincies en gemeenten gaat natuurlijk veel verder dan het afstemmen van aanvraagprocedures. Het gaat erom dat we samen verantwoordelijk zijn voor de sector als geheel. Daarom vinden wij het goed dat een herziening van de taakverdeling tussen het Rijk en medeoverheden een centrale plek krijgt in het nieuwe cultuurbestel.

- *Wij vragen de staatssecretaris om het cultuurbestel tegemoet te treden als één overheid en daarbij te streven naar wettelijke verankering van de rollen, waarbij ruimte moet zijn en blijven voor maatwerk per provincie voor invulling van de taak en rolopvatting.*
- *Wij vragen in overleg met medeoverheden rekening te houden met maatwerk voor versterking van de regionale en lokale culturele infrastructuur buiten de cultuurregio's.*
- *Wij gaan graag in gesprek met de staatssecretaris over de herziening van de taakverdeling tussen overheden in het nieuwe cultuurbestel.*